

اصول پژوهش مسئولانه: پیشگیری از ریتکت مقاله

راهنمای ۸: لزوم نظارت مراکز علمی بر آثار منتشرشده با وابستگی سازمانی

مقدمه

وابستگی سازمانی در مقالات علمی بیانگر نقش و مسئولیت مراکز علمی در تولید و پشتیبانی از پژوهش است. لازم است مراکز علمی بر آثاری که با نام و وابستگی سازمانی آنها منتشر می‌شود نظارت فعال و مستمر داشته باشند تا اطمینان حاصل شود که آثار منتشرشده به‌درستی و بر اساس فعالیت‌های واقعی پژوهشی آن مراکز تولید شده‌اند تا اعتبار علمی دانشگاه و مراکز علمی زیرمجموعه آن حفظ شود و از بروز تخلفات پژوهشی پیشگیری گردد.

نظارت بر آثار منتشرشده شامل:

- پایش منظم پایگاه‌های نمایه‌سازی علمی
- بررسی صحت وابستگی سازمانی نویسندگان
- ارزیابی موارد مشکوک از نظر اصالت داده‌ها، نویسندگی یا فرایند انتشار

توصیه های عملی جهت نظارت مراکز علمی بر آثار منتشرشده با وابستگی سازمانی

در مواردی که پس از بررسی مشخص شود مقاله‌ای با وابستگی سازمانی آن مرکز و دارای خطاهای جدی، داده‌های غیرقابل اعتماد یا تخلفات پژوهشی منتشر شده است، لازم است برای حفظ یکپارچگی علم اقدامات اصلاحی زیر توسط نویسندگان یا مراکز علمی ذی‌ربط انجام شود:

- درخواست Correction در موارد جزئی
- درخواست ریتکت مقاله در موارد جدی‌تر
- در مواردی که نقش افرادی در فعالیت‌های سازمان‌یافته تولید مقالات غیرواقعی مانند Paper Mill به‌طور مستند احراز شود، اسامی آن افراد را به پژوهشگران ذی‌ربط مرکز اعلام گردد.
- نظارت دقیق‌تر و ویژه‌ای بر فعالیت‌های پژوهشی و مقالات منتسب به آن افراد اعمال گردد.
- اقدامات لازم مطابق مقررات و ضوابط اخلاق پژوهش انجام گیرد.

تهیه و تنظیم: دبیرخانه کمیته اخلاق در پژوهش معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی تهران